

Leto IV.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 17.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo
Jesenice, Krekovdom

Jesenice, 1. septembra 1939

Misli ob sporazumu

Šest mesecev je minilo, odkar si je vlada g. Dragiša Cvetkovića nadela nelahko nalogo, da razčisti že toliko let pereče vprašanje — sporazum s Hrvati. Centralizem, ta strupeni zatiralec vsega, kar koli diši po ljudski volji in demokratizmu, se je zajedel kakor pijavka v politično življenje Jugoslavije, ugonabljal vsako svobodo besede, zaviral pametne besede, nasvete in želje, poleg tega pa zadrževal pravilni gospodarski in trgovinski promet, tako da je postal položaj tako rekoč nevzdržen. Dr. Stojadinović in njegovi so pač govorili v svoji deklaraciji, v svojih pogostih obljubah in v volivnem boju, da je hrvaško vprašanje po svoji važnosti eno prvih vprašanj, ki ga je treba za vsako ceno rešiti, toda od obljube do izpolnitve je bil, vsaj pri dr. Stojadinoviću, velik korak, ki ga le-ta v svojih diktatorskih ambicijah ni hotel in tudi ni zmožel.

Trezni politični možje so zadali udarec temu nesmiselnemu čakanju in so na čelu z Dragišo Cvetkovičem dali slovo svojim trmoglavim tovarišem in dali razumeti Hrvatom, da jim je do dela in do resnega dogovarjanja. Dramatični izstop nekaterih ministrov iz Stojadinovićeve vlade in njihova odločna zahteva je napravila konec kolebanju in ugibanjem. Dragiša Cvetković, mož realnega pogleda, tihega dela in močnih ustvaritev, se je s svojimi vnetimi sodelavci podal na težko delo in, kakor danes vidimo, v vsakem oziru uspešno.

Da bo sporazum dosežen, to smo si spričo odločnega vladnega predsednika g. Cvetkovića lahko predstavljali, toda da bo dosežen v tako kratkem času, tega si ni mogel misliti niti večji optimist kakor smo bili mi. Kajti centralizem in njegovi nasledki so tako zelo ugonabljali vsako zdravo politiko, tako na glavo postavljali vsako stvarno dejstvanje naših politikov, tako poniževali Hrvate in Slovence, da pomeni doseženi sporazum v pravem pomenu besede rešitev ob dvanajsti uri.

Ne le, da se je miselnost srbskega naroda pokazala proti težnjam Hrvatov v kar najlepši luči, tudi bratski hrvaški narod je pokazal poleg odločnih zahtev, do katerih je imel izključno pravico, občudovanja vredno lojalnost, ki jo bomo mogli razumeti prav šele takrat, kadar bo posledica določb sporazuma preobrazila vse naše politično življenje v smeri, ki si jo je zamišljal vsak, komur je miren napredek naše države pri srcu. Čeprav še ni ta sporazum končna rešitev hrvaškega vprašanja, bo vendar ta realna politika dovedla do nadaljnjih spoznanj, ki bodo pospešila končno ureditev položaja hrvatskega naroda na ozemlju, ki mu pripada, in z delokrogom, ki je potreben, da pokažejo Hrvati vso svojo ustvarjalno silo v ureditvi svoje domovine in v sodelovanju v skupnih interesih države.

Sporazum bo prepričal svet, da se je pri nas začela nova doba in da je preteklost za vedno izbrisana.

Ponižnost in uslužnost — naš greh

Prav za prav ni v gornjem naslovu nič novega, nič takega, da ne bi mogel sleherni, ki bere naš list, nejevoljno zamahniti z roko, češ kaj nas venomer mučijo s stvarmi, ki smo jih že sili in s katerimi nam postrežejo ob vsaki priliki, kot da ne bi imeli pisati nič drugega.

Res je obrabljen ta naslov, res da je vsebina v glavnem že stokrat premeta in podana v mnogih različkih, vendar se zdi, da bi bili zmožni takih prigovorov samo oni, ki jim trajno obnavljanje teh in podobnih stvari ni po godu, obenem pa je tudi res, da se bomo mogli otresti vsega, kar nas dela majhne in premalo samozavestne, samo z večkratnim opozarjanjem in kazanjem na dejstva, ki nam niso v ponos, ampak v sramoto.

Hlapčevska uslužnost.

Slovinci smo radi uslužni, navadili smo se tega v časih podložništva, v časih, ko so si močnejši lastili brezpogojno pravico do zatiranja majh-

nih in niso gledali prav nič na vrednost naroda kot člena v verigi narodov, ki ne bi bila popolna, če bi iz nje izbili en člen, ko se niso zavedali, da je narod, čeprav še tako majhen, dostojen in enakovreden vrstnik drugih, večjih narodov, ki zato nimajo niti povoda niti upravičenosti, da bi jih manjši častili ali se jim klanjali. »Velike države in narodi,« pravi Masaryk, »so svetovni s svojo lastno silo in številnostjo; manjši narodi morajo biti svetovni prav zaradi svoje relativne majhnosti in slabosti.«

Klobuke doli.

Kot značilno potezo Slovencev, s katero stopa na dan njih ponižnost, navaja Janez Kocmur v svojih sestavkih »Brez naslova«, ki jih priobčuje v tedniku »Slovenija«, »snemanje klobuka pred vsakim cilindrom«. S tem je označil Slovence ne samo kot vljudne, ampak celo kot preveč uslužni narod, ki gleda v človeku, pokritem

Z Jesenic

Strogi policijski predpisi zaradi prehitre vožnje, ki se izvajajo po drugih mestih z veliko strogostjo, so na Jesenicah, kot se zdi, ob vso moč. Ozke ceste se poslužujejo brezobzirni šoferji menda za izvajanje svoje šoferske veščine. Ni še dolgo tega, ko je pripodil neki tovorni avtomobil po cesti, ki je bila poškrabljena in so cestne jame bile polne vode, in poškrabil slehernega, kdor se ni umaknil vsaj za dvajset korakov, z neko rjavo brozgo. To ni osamljen primer. Policijsko vodstvo prosimo, da napravi takim brezobzirnostim enkrat za vselej konec.

Na poti k Sv. Križu, nekako pod Golo pečjo, lahko opazi vsak, kako iglasto drevje, posebno smreke, rjavi. To rjavenje zavzema že precejšen obseg. Najbrž je to kaka drevesna bolezen, kateri po treba posvetiti vso pažnjo, če nečemo, da bodo čez čas ostali najlepši predeli v okolici Sv. Križa opustošeni. Občino prosimo, da pošlje tja komisijo, ki naj zadevo prouči.

Na enoletni meščansko gospodinjski šoli na Jesenicah se bo vršilo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra 1939 od 9. do 12. ure dopoldne v poslopu ljudske šole, in sicer v pisarni gospodinjske šole.

Dne 1. avgusta t.l. je v Lescah umrl železničar Lauter Janez, član žel. kluba JRZ, star 36 let. Dne 2. avgusta so

Vsi agitirajte za naš list! Zahtevajte „Na mejah“ v vseh gostilnah in kavnah

ga pokopali v Lescah. K pogrebu je prihitelo mnogo njegovih tovarišev z Jesenic in tudi iz Ljubljane. Zapustil je ženo in otroka. Naj mu sveži večna luč!

Jeseniški dijaki, včlanjeni v DPD »Razor«, so pripravili v sredo 16. avgusta t. l. v Krekovem prosv. društvu prosvetni večer. Poleg pevskih točk in burke iz študentovskega življenja »Nini« je predaval o Koroški župnik gosp. dr. Arneje, ki je v preprostih, toda lepih in pristranskih besedah opisoval križev pot Korošcev in njihovo upanje v lepšo bodočnost. Dijaki so nam s tem nudili zopet lep in koristen večer in želimo, da bi na tej poti vztrajali.

Male in velike trgostske knjige, vse dobite v trgovini Krehovega doma

Dovje

Občina je začela graditi nov most čez Savo, in sicer na mestu, kjer je stal most, katerega je pred leti odnesla Sava. V bližini cestarske hiše je bil takrat zgrajen zasilni most, ki je moral zdržati do danes. Ko bo zgrajen nov most in bo cesta razširjena do Mojstrane, bo to v veliko pomoč voznikom in avtomobilistom, ki se bodo mogli tako izogniti klancu od glavne ceste v Mojstrano. — Tudi župno cerkev bomo prekrili še to jesen, deske za to imamo že pripravljene. — Kljub temu, da je občina revna, brez posebnih dohodkov in podpor od strani oblasti, se odbor trudi, da s skromnimi sredstvi popravlja, gradi in vzdržuje v občini.

Zanimivosti

Nespretna film. igralka. Sonja Henic, svet. prvakinja v drsanju in ena od najbolj priljubljenih filmskih zvezdnic, se sicer more pohvaliti s kariero, ki jo je dosegla. Ena skrb pa ji je na poti: kako bi dobila moža. Medtem ko njene tovarišice v Hollywoodu neprenehoma stopajo in

s cilindrom in oblečenem v frak, ne vem kakšnega dostojanstvenika, smatra za neobhodno, prirejati sprejeme in parade posameznikom, skupinam ali četam domače, prijateljske ali sosedne države, vidi v zamejcu idol, ki se mu klanja do tal, čeprav ve, da časti v takem idolu uda naroda, ki nam je naklonjen samo iz sebičnih namenov.

Komu čast?

V naslednjem bomo spoznali, da je z nami res tako in da mora to bridko resnico priznati vsak, ki čuti tako, kakor se spodobi za človeka, ki ima ponos, vero v »velike« moze in čut za narodno, slovensko.

Slovenci radi sprejemamo. Naj bo ta ali oni, zaslužen za narod ali nezaslužen, Slovenec mu bo pripravil sprejem: častna četa, godba, narodne noše, povrhu pa še številno občinstvo vse vasi, polovice trga in mesta, občinstvo, ki v največ primerih ni toliko navdušeno kot radovedno, še manj pa, da bi se zavedalo, da je ali bi vsaj moral biti vsak, kdor je deležen sprejema, voljen od ljudstva in v službi naroda. Sprejemi so največkrat slepilo za ljudstvo, zlasti za ono v podeželju, so prav posrečno posnemanje Potemkinovih vasi. Ponos naroda seveda dovoljuje spoštovanje onih, ki za narod res kaj naredijo, ponižnost in uslužnost pa ni primerna proti takim, ki bi mogli za narod kaj narediti, pa ne naredijo.

Najbolj smo izpostavljeni nalogam sprejemanja mi Jeseničani, ki nas zadene dolžnost demonstriranja in manifestacij skoraj vsaki skupini ali skupinici, ki pride iz tuje države k nam ali samo skozi naše kraje. Noben tujec nas ne bo skušal spoznavati pri sprejemih, ampak na vsakem koraku, ki ga bo vodil pri potovanju skozi naše kraje, in pri vsakem stiku z našim ljudstvom, našimi šegami in običaji. Sprejemanje tujcev je spričo vsega truda, ki ga ima ta dolžnost, končno le poniževanje, izhajajoče iz enakopravnosti slovenskega naroda z drugimi, čeprav večjimi narodi. Tudi denarja za take stvari najbrž ni tako škoda kakor ga je škoda za bolnice, dobre ceste itd.

Kar pa narodov ponos najbolj ponižuje, je že omenjeno klanjanje vsakemu zamejcu in zametavanje lastnega jezika, to se pravi, zametavanje najdražje svetinje, ki jo narod ima. V najnovejšem času smo doživeli ponovna poniževanja, od katerih naj omenim dva kričeča primera.

Dan naše mladine

Nedeljo 20. avgusta smemo imenovati nedeljo prireditelj. Saj jih toliko na en dan pač zlepa še ni bilo. Ta dan je bil praznik vse jeseniške mladine, včlanjene v različnih društvih. Tudi katoliška jeseniška mladina je slavila svoj praznik in pokazala sadove večmesečnega dela. Športni štadion na Orlovskem se je odel v tako živo in pisano vrvenje kot malokrat doslej. Od jutra do večera je plalo življenje v povečanem tempu na tem prostoru. Zaskrbljeni sicer smo se zjutraj ozirali v nič kaj jasno nebo, ko pa je posijalo sonce, so minile te skrbi in v plemenitem navdušenju so se pričele lahkoatletске tekme. Mnogo mladih atletov se jih je udeležilo, največ seveda od prireditelja ASK Gorenjca, precej pa jih je bilo tudi od SK Planine, ASK Primorja, SK Ilirije in od domačih klubov SK Bratstva in SK Kovinarja. V tekmovanjih, ki so bila vseskozi napeta, ko je odločala le desetinka sekunde, so bili doseženi prav lepi rezultati. Velik napredek so pokazali zlasti atleti ASK Gorenjca. Na tem

Fare in kraji

v radovljiškem okraju!

dopisujte v „Na mejah“,
ki je izviren slovenski list

Tako domačini doma.

Za zgled, kakšno je prizadevanje tistih, ki bi radi slovenski jezik pojugoslovenili, naj omenim ljubljansko »Jutro« od 14. avgusta tega leta, ki je v svojem naslovnem članku napisalo, da so prišli na Bled Sokoli »pod vodstvom dr. Murnička, kompozitorja naših ritmiških vežb« (podčrtali mi). Uboგი jugoslovenarji, kakšna je vaša vnema za udušitev vsega, kar diha slovensko. Jasno je potem, da ste morali na lepake za javni nastop sokolskih telovadcev na Jesenicah napisati, da se vrši po telovadbi **narodna veselica**, da ste s tem privabili tudi take, ki po tolikih letih še niso prišli do tega, da ste samo Jugosloveni in prav nič Slovenci.

Pišemo svarilo.

Pa naj kdo reče, da je tako pisanje odveč. Le malo naj pogleda okrog, pa bo naletel na toliko žalostnih primerov teptanja slovenskega ponosa, narodnih svetinj in jezika. Nič jim ni mar, da jih je rodila slovenska mati, da jih redi slovenska zemlja in da živijo v nadaljevanju trpke zgodovine naših očetov, ki so se borili proti zatiralcem, katerim so morali hlapčevati z žulji svojih rok, pa jih je tepel še bič nasilnikov do krvi. Tudi pri nas so taki, ki tepejo s takim ravnanjem vse Slovence. Zatajevalci slovenskega naroda so to, zatajevalci njegovega ponosa in jezika, zato tudi zatajevalci slovenskih mater in slovenskih očetov. Tem naj velja beseda svetega pisma: »Ne veseli se zasramovanja svojega očeta, ker ti ni v čast njegovo sramotenje; človekova rast izvira namreč iz časti njegovega očeta in oče brez časti je sinu v sramoto.«

mestu moramo ugotoviti, da imamo Jeseničani dobre juniorje, ki se kaj hitro približujejo svojim starejšim tovarišem in jih bodo v nekaj letih že dosegli in presegle.

Tehnični rezultati v posameznih disciplinah so naslednji:

Seniorji.

Skok v višino: 1. Malenšek (Bratstvo) 164 cm; 2. Pribošek (Ilirija) 160 cm; 3. Košir (Gorenjec) 155 cm.

Tek na 100 m: 1. Vergles (Br.) 12,1 sek; 2. Pribošek (Il.) 13,2 sek.; 3. Jamar (Gor.) 15,9 sek.

V finale je sicer prišel Pohar (Br.) s časom 13 sekund, pa ni nastopil, ker je istočasno tekmoval v drugi disciplini.

Met krogle: 1. Pribošek (Il.) 11,04; 2. Kajfež (Pr.) 11,02; 3. Zvan J. (Gor.) 10,76 m.

Met diska: 1. Korče (Pr.) 35; 2. Kajfež (Pr.) 34,88; 3. Praček (Gor.) 30,47 m.

Tek na 1000 m: 1. Benedičič (Kovinar) 2 min. 57 sekund; 2. Pohar (Br.) 2 min. 58 sek.; 3. Jamar (Gor.) 3 min. 9 sek. 2 desetinki sekunde.

Met kopja: 1. Praček (Gor.) 59,70; 2. Kajfež (Pr.) 58,12; 3. Zvan J. (Gor.) 54,55 m.

Troskok: 1. Korče (Pr.) 12,10; 2. Vidic (Pl.) 11,51; 3. Pohar (Br.) 11,45 m.

Juniorji.

Tek na 100 m: 1. Medja (Br.) 12,2; 2. Burja (Pl.) 12,4 sek.

Skok v višino: 1. Vister (Br.) 155; Klinar T. (Pl.) 150; 3. Miceli (Gor.) 150 cm.

Met krogle: Klinar T. (Pl.) 12,02; 2. Malej (Gor.) 10,58 m.

Tek na 1000 m: 1. Bratovž (Pl.) 3 min. 3 sek. 6 desetink sek.; 2. Bertonec (Gor.) 3 min. 4 sek. 4 des. sek.; 3. Ravnikar (Gor.) 3 min. 14 sek. 8 des. sek.

Skok v daljavo: 1. Bratovž (Pl.) 5,47; 2. Klinar (Pl.) 5,47; 3. Vister (Br.) 5,46 m.

Troskok: 1. Medja (Br.) 11,22; 2. Klinar (Pl.) 11,16; 3. Zvan B. (Gor.) 10,59 m.

Stafeta 4 krat 100 m: 1. Bratstvo 52,05; 2. Planina 52,05; 3. Gorenjec 55,06 sek.

S tem je bilo dopoldansko lahkootletsko tekmovanje končano.

Popoldne so se že precej pred tretjo uro, za katero je bil napovedan začetek javnega nastopa jeseniškega fantovskega odseka, začeli zbirati

rati ljudje, ki se jih je nabralo toliko, kot nekdanj v orlovskih dneh. Vse je toplo spreletelo, ko je godba zaigrala fantovsko himno. Potem se je začel odvijati program. Prvi so nastopili najmlajši z vetrnicami v rokah in so zaradi ljubko izvajanih vaj želi simpatije vse publike. Sledile so proste vaje članov, mladenk in članic. Vmes pa je nastopila višja vrsta FO Jesenice z vrhunskimi vajami na konju, krogih in drogu. Vsa njihova dovršena izvajanja je množica navdušeno pozdravljala. Omeniti moramo še študente, ki so z elegantno gimnastično vajo dokazali, da dobro razumejo izrek: Mens sana in corpore sano.

Prav ko je bil program izčrpan, se je vlil dež, ki pa je kmalu prenehal, tako da so se mogli ljudje na prostem ob zvokih godbe oddahniti od vsakdanjih skrbi.

Če na koncu še rečemo, da smo bili presenečeni nad napredkom, ki sta ga pokazala i ASK Gorenjec i jeseniški fantovski odsek, lahko sklenemo to naše poročilo s pohvalo vsem, ki so pripomogli, da je ta dan tako lepo uspel in z željo, da bi ta naša mladina še za naprej tako zvesto čuvala svojo tradicijo.

Cerkveni vestnik

Poroke: 2. julij: Mlakar Janez, tov. delavec, Vodnikova 4 in Čop Frančiška, hči železničarja, Gosposvetska 46. — 2. julij: Zupan Florijan, tov. delavec, Slomškova 5 in Oman Marija, hči železničarja, Hrušica 45. — 2. julij: Gašperin Albin, tov. delavec, Plavž št. 1 in Grbec Marija, hči železničarja, Hrušica 55. — 9. julij: Hajšinger Alojzij, železničar, Železniška 4 in Noč Zora, hči železničarja, Murova 1. — 10. julij: Morič Franc, posestnik, Gosposvetska 25 in Florjančič Marija, hči posestnika, Gosposvetska. — 30. julij: Inglič Franc, tov. uradnik, Pod Mežakljo 47 in Režek Alojzija, natakarič, Pod Mežakljo 46. — 30. julij: Finžgar Ludovik, delavec, Gosposvetska 18 in Družnik Pavla, Gorje. — 6. avgust: Bartolj Anton, tov. delavec, Ilirska in Hrovat Leopoldina, hči tov. delavca, Ilirska 15. — 20. avgust: Mazi Vincenc, učitelj, Dovje 29 in Mörtl Gizela, učiteljica, Prešernova 1.

Rojstva: 8. julij: Vladimir Filip Lazar, Savsko nabrežje 20, sin mizarkega mojstra Filipa. — 11. julij:

Ana Osenič, hči tov. delavca Antonina, Gregorčičeva 5. — 12. julij: Tatjana Ana Zvan, hči železničarja Pavla, Prešernova 1. — 16. julij: Aleš Razinger, sin tov. delavca Aleša, Plavški Rovt 9. — 17. julij: Zdenka Andreja Blenkuš, hči tov. delavca Antona, Kosova 2. — 18. julij: Agis Rudolf Fuks, sin tov. delavca Rudolfa, Mencingerjeva 5. — 20. julij: Alojzij Frančišek Jug, sin železničarja Alojzija, Hrušica 45. — 29. julij: Danijel Vrhovec, sin pismonoša Avgusta, Murova 1. — 9. avgust: Ana Marijana Žmitek, hči železničarja Ferdinand, Pod Mežakljo. — 10. avgust: Drago Močnik, sin tov. delavca Ignacija, Aljaževa 4. — 11. avgust: Ana Klinar, hči tov. delavca Albina, Kosova 1. — 15. avgust: Alojzij Čop, sin tov. delavca Alojzija, Plavški Rovt 5.

Smrti: 1. julij: Ana Bergant, zasebnica, Gregorčičeva 9. — 24. julij: Rudolf Šavnik, sin tov. delavca, Jesenice, star 5 let. — 1. avgust: Hajdič Ivana, žena tov. delavca, Gosposvetska cesta, stara 54 let.

T. G. Bazilov:

Kruh

Tilen Pošen, po družinski tradiciji zrasel za tovarniškega delavca, je sedel v beznici za mizo. Žilavi roki, še umazani od prahu, je porival sem in tja med kozarci štirih sopivecev, ki so pijano bolščali v prazen liter. Zdaj je z udarci stisnjene pesti koval besede ob mizo, potem spet dvigal umazane prste pred nos tovariša ter blebetal v pijanem zanosu. Po stari navadi, ki je ob vsakem plačilnem dnevu bila enako spolzka in odvrtna, je tudi danes gospodaril z vinom in opitimi tovariši, ki so v vinski nenasitosti hinavsko kremžili svoje zaripe obraze.

»Tako, da. Pogovoriti se moramo,« je koval Peter, ko se je Tilnov pogled zvedavo ustavil na njem.

»Ti si pameten, Peter, hk, no — pa vi trije, ne rečem.« Tegnilo ga je, dolgega Tilna, da se je nagnil do sredine mize in mežiknil z rdečimi očmi. »Saj ste razume-li, ne?«

»Kako pa, razumemo. Hej, saj smo tovariši!« je vpil grbasti Ivan in omahnil z glavo še niže, da je bilo videti, kot da je prelomljen na dvoje. »Ti si pametnejši, kar govori. He, Francka, Tilen kliče! Še enega,« je ravnil proti natakariči. »Kaj pa zijaš, postrezi gospodom!«

Zakrohotali so se vsi hkrati, brezizrazno, nesramno. Tilnu se je pehalo tako, da je bil njegov smeh bolj izraz muke kot prešernosti. V skrajnem kotičku njegovih možgan je tlela še nekoliko jasna, majhna

misel na nekaj, misel, ki bi ga gotovo pognala ven iz izbe, če ne bi bilo teh rdečih, režečih se obrazov okrog njega, ki so ga priklepali neusmiljeno v ta brezmiselni, napol blazni krog, iz katerega je puh-tela kisla soparica alkohola ter ga slepila. Za trenutek je začutil neznano težo okrog srca, pa ga je že spet dvignil zahrbtni demon iz tečajev ter mu vodil roko s polnim kozarcem k ustom. Izpil je do dna in se zleknil v stolu. Pred njim so plesali rdeči, zaripli obrazi...

»Pravim, da bo tega enkrat konec,« je zmedeno hlastnil. »Za te skope dinarje, pa se pretegni, hk —. Delaj in stradaj! In temu, hk, temu pravijo gospodje pravica.«

»Kar reče, je po pameti, Tilen,« je rekel rdeči obraz. »Mi smo več vredni.«

Peter je planil kvišku in se opotekel. »Svojo kri dajemo, kri, kri! Saj ni gnojnica!«

Tilen se je pognal naprej in dvignil umazani

Razne kipe za poročna darila ima v zalogi trgovina Krekov dom

izstopajo iz zakona, je Sonja še vedno samica. Čeprav ljubka in nadarjena, je vendar pri moških zelo nespretna. Nedavno ji je začel dvoriti znani filmski igralec Leö Boumon. Vse je bilo v najlepšem redu do trenutka, ko se je Sonja pozanimala za njegovo plešo in mu svetovala, naj jo skuša omiliti. Ni ga videla več.

Jedi pri raznih narodih. Eskimi uživajo kot največjo slaščico toplja, še neočiščena čreva morskega psa. Culukafri ne pijo nikoli svežega mleka. Pustijo ga v posodi toliko časa, dokler ne postane kislo, v to kislo mleko pa stalno dolivajo svežega mleka. V Tibetu jedo surovo maslo tem rajši, čim starejše in žarkejše je. Boto-kudi, divje pleme na Sumatri, smatra za najboljšo jed pasje zrezke. Kitajci nudijo gostu kitovo meso, garnirano z opičjim mozgom. Amerikanci postrežejo s tole jedjo: na lističu grenke solate košček ananasa, politega z majonezo. V Južni Afriki jedo mnogokrat kobilice tako kot pri nas rake. Dober tek vsem!

Golf partijo so začeli v Italiji in jo dovršili v Franciji 4 bogati Angleži, ki so bili na dopustu v bližini jezera Como. Ko je eden od igralcev opazil, da se vali krogla v čisto drugi smeri kot jo je namenil, in so tudi ostali ugotovili, da je prostor za golf dočela neugoden, so sklenili menjati igrišče in nadaljevati igro kje drugje. Sedli so takoj v letalo, se odpeljali v Francijo in nadaljevali ter končali partijo na nekem odličnem prostoru v bližini Pariza.

Pintar Rozika modistinja
se je preselila v poslopje kavarne „Paris“
Jesenice, Gosposvetska cesta 24

Cenjene dame! Oglejte si novodošlo zalogo jesenskih damskih klobukov in modelov, ki Vam jih nudim po nizkih cenah!

Neki Richard Roch iz Stratforna v Angliji je pred kratkim stopil na londonsko podzemno železnico brez karte, katera stane samo en dinar. Hotel se je brezplačno vozariti. Pri izhodu iz železniškega voza so ga prijeli in obsodili na 259 din denarne kazni in 30 dinarjev denarne kazni ter 300 din za stroške preiskave. Ker kazni in stroškov ni plačal pravočasno, je policija uvedla proti njemu preiskavo, zaradi česar je Richard Roch izgubil tudi svojo službo. Brez potnega lista je nato zbežal v Belgijo, vendar so ga tam prijeli in ga poslali nazaj v Anglijo. Sedaj so mu denarno kazen zvišali in ga obsodili na 5 dni zapora. Vse te neprijetnosti je moral doživeti samo zato, ker ni kupil voznega listka, ki stane samo en dinar.

Delavci,
branite svoje strokovne organizacije v smislu in pravcu narodnih tradicij in skupnosti.

prst. Njegov šepet je bil strupen, ko je polzel raz slinaste ustnice:

»Iz gnojnice se ni niti eden rodil. Mar naši otroci, hk... Tudi njih kri sesa ka...pital. Cigav pa je, hk... ta zakon? Rojevaj, pa strada. Ali naj otroci travo žro? Jaz pravim, hk... še za enega ni.« Sunil je proti kozarcu in ga zlih vase. »Zverine so, hk... ne pa ljudje, hk...« Roka mu je omahnila. Iz brezmočnih prstov se je izvil kozarec ter se razbil na kamnitih tleh.

Peter mu je nalil drug kozarec. »Dobro govoriš, Tilen.«

»Vzajemnost, tovariši!«

»Vrag jo vzemi! Pij, Tilen, na naše zdravje!«

Tilen spet pije. S tresočo roko dviga kozarec k ustnicam, ki hočejo v smeh, pa se le trpko stisnejo. Niti pljuniti ne more več, čeprav bi s tem rad dal duška svoji pekoči notranjosti. Čuti rahel svit v sebi in čuti tudi, kako ga preplavlja pekoči občutek, da se ne more izviti iz težkih krempljev, ki grabijo po njem vprav iz srca do vratu. Tilnu je, da bi kletel, preklel samega sebe, udaril v te rezoče se obraze, ki boljčijo vanj kot grenki očitki, kot njegovi lastni grehi... ne, v njih vidi sebe v vsej goloti, svoj pravi zmaličeni obraz z brezizraznimi, steklenimi očmi. In še nekaj vstaja pred Tilnom v vsej grozoti. Plahe, globoke oči dveh otrok zableste iz drobnih obrazov. V njih je strah, je glad. Drugega ni v njih. Ni ljubežni, ni toplote, ni smehljaja. In med njima stoji mučenica. Plaha je, slabotna; Tilen vidi v njenih očeh mehak blesk, pa vidi tudi strašno vprašanje trpinke: mož, kje imaš kruh za otroka?

»Živela pravica!« kričijo vse vprek tovariši in se neumno režijo.

»Tilen, pij, na naše zdravje!« kriči Peter in ga poliva z vinom.

Tilen se prekobalil ter med krohotom vseh vrže nogi na mizo, da zazvene kozarci in vino v tenkih curkih teče na tla. Potem se zastrni v strop in ne sliši tovarišev, ki so se zedinili v bučni pesmi na vsa grla. Na srce mu težko lega.

Skozi okno je silila trda noč in se bila s slabotno svetilko. Počasi so se odprla vrata. Sključena žena z otrokom v naročju je vstopila; za krilo se je držalo suhotno dekletce ter s plaho razprtimi očmi strmelo za materjo. Žena je stopila k Tilnu:

»Pojdi,« je rekla tiho ter ga prijela za ramo.

V izbo je na mah legla tišina. Sopivci so izginili. Tilen je dvignil motne oči. Kletev mu je zgenila ustnice: »Domov se poberi, baba!«

»Joj, Tilen,« je zatrepetalo iz žene kakor odjek nečesa, kar se je v njej prav ta hip zrušilo. Dekletce je sesalo umazani prstek in plaho strmelo. Otrok v materinem naročju se je oklenil njenega vratu in glasno zajokal.

Natakarica Francka je stopila k Pošenovki: »Prej naj plača pijačo! Za vse!«

Pošenovka se je zastrmela v Francko: »Za vse. Da, za vse bi bilo kruha, za vse toliko, da bi ne gledal glad iz otrokovih oči, da bi ne iskal zaman po materinih prsih. Za vse!«

»Šestdeset dinarjev, gospa,« je bila Francka neusmiljena.

Ženo je presunilo do srca kakor nož. Ta beseda, ki je zanjo pomenila veliko kruha, je sedaj vztrepetala skozi vso njeno bit z občutkom, da je tudi otroka oplazila v svojem silnem zamahu.

»Mama, glej, tam so pa žemlje!« Dekletce ob njenem krilu je stegovalo roko za kruhom na polici. Njen obraz je sijal od hrepenenja.

»Jezus, Marija!«

Pošenovka se je vzpela kakor napeta struna, iz katere je zadnjikrat jeknil glas. Prižela je dojenčka k sebi in potegnila dekletce sunkoma za seboj. Stopili so v noč, gladni, slabotni, prazni. Dekletce je vpraševalo: »Bo očka prišel za nami?«

»Bo,« je dejala mati.

»In bo prinesel kruha?«

»Bo.«

»Oj,« je zahrepenel otrok.

Mati pa je prižela dojenčka na prazne prsi in krvavo jokala v svojem sreću.

Razno

Tatvina v Vatikanu. Svetemu očetu je nedavno pri neki avdienci izginil gumb z zapestnice. Pred kratkim pa je sv. oče dobil pismo, v kateremu mu anonimni pisec pošilja 1000 lir kot nadomestilo za vzeti gumb, obenem pa obžaluje, da mu gumba ne more vrniti, ker mu je predragocen spomin.

Divan brezplačno

kdor naroči pohištvo proti gotovini! Naročila sprejemam tudi na hranilne knjižice. - Ogled razstave pohištva v lokalu hotela „Pošta“ Delavnica: Kosova ul. 9, Jesenice

RUDI SMOLEJ

strojno in splošno mizarstvo

Poravnajte naročnino!

Za elektriko

vse najcenejše in ugodnejše pri

Jože Markež

elektrotehnično podjetje

Jesenice, Murova, tel. 605

Pijte in jejte poceni in dobro

Kdor hoče poceni jesti, pride

v Krekov dom

Kdor hoče dobro jesti, se abonira

v Ljudski kuhinji

Kdor hoče dobro in poceni piti, mora priti

v Katakombe

„Za malo denarja veliko zadovoljstva“

Varno naložite svoj denar!

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA JESENICAH

obrestuje vse stare in nove vloge po 4%. Nove vezane pa po 5%. Vaš denar je varno naložen pri njej. Zanjso garantirajo hranilnične rezerve, kakor tudi vsi združni člani z vsem svojim premoženjem. Najmanj stokratna je ta garancija.